

מפלגות הדים חזקים

העמודים המעטים, מופסים במכונת-הכ"פ, פלה, עוררו ענין כללי בין חברי-המשקים המובחרים שזכו לקבלם. הם ידעו כי הם מכילים חומר-נפק, כי היה בהם לפוצץ ל"רסיסים את הקולקטיביות הרעיונית, שהיא אבן-הפינה בבנין השומר הצעיר.

כמה שבועות לפני כן עורר אותו חומר את אותה חרדה במערכת הדים, רבעון ה"קבוץ-הארצי, המוקדש לביוריים פנימיים. המפקחים הפוליטיים של הרבעון ראו את החומר כשהוא כבר מסודר ומוכן להדפסה. הם הטילו חטו, עכבו את הופעת הגליון.

אולם בעלי החומר לא שתקו. כאשר אחוז באמצעי הקיצוני של שיגור החומר ישר לחברי המשקים, נכנעה מערכת הדים. גליון, שהיה צריך להופיע בראשון לאפריל, יצא סוף-סוף לאור, בראשית מאי. הוא הכיל את החומר המסוכן.

גם אחרי הופעתו, הוסיף המאמר בודים לעורר דברים מוזרים. על המשמר, בטאון מפ"ם התעלם ממנו לגמרי. תחת זאת ה"ר טיע בהרחבה דווקא מעל עמודי קול העם.

בן הפרופסור. הקול שעורר את כל ההדים האלה היה קולם של שני חברי מפ"ם, בעלי שם ומעמד במפלגתם. הראשון היה צבר בן 33, אפריים ריינר, בנו של פרופסור בסכנין, חניך מוסד משמר-העמק ולשעבר קצין גבוה בצה"ל. ריינר הוא מר"כ כז טבעי לכוחות הצעירים הגדלים במשקי השומר-הצעיר, נחשב לאחד הכוחות העולים

אישמפ"ם ריינר
הד ארצי

העיקרים במפלגה, המתרחקים יותר ויותר מעסקניה השמרנים, המרוצים מעצמם. שותפו היה חברו במשק גרשמואל, סקן מפ"ם מטעם המחנה הפלפן (42), יליד גרמניה, ה" מטפל מטעם המפלגה בעניני הערבים. פלפן הוא מזכיר האגודה היהודית-הערבית שה"ר קמה עלידי מפ"ם בתרועות הצעורה, המי שיכה את פעילותה בקול ענות חלושה, אחי רי שנתברר כי מנהיגי מפ"ם אינם מוכנים להקשות שום פעולה העשויה להרגיז את מפא"י ולגרם לפירוד בקואליציה.

קריאת-התגר של השותפות ריינר-פלפן לבשה צורה של "הנחות לעיון ולביורור". תמצית ההנחות: אין תקנה לקיום ישראל אלא תוך השתלבות במרחב.

גלולה מרה. בניגוד להצהרות רש" מינה, לא התכונה (מערכת סיני) להקדים התקפה מצרית קרובה, אלא בעיקר למנוע הסדר בינלאומי בלתי-רצוי, קבעו ההנחות. המדיניות הכללית של הממשלה היתה להתיינגד למאורע השיחורר של עמי אסיה ואסי ריקה, לעזור לאימפריאליזם המערבי ולד" כא את המיעוט הערבי בארץ.

מאחר שכל זה נאמר נגד ממשלה שמפ"ם עצמה חברה "שימשה בה, היתה זו גלולה מרה לבלוע. לא יותר קלות לבליעה היו הדרשות המעשיות של ההנחות. ביטול ה" יאמאל הצבאי, שיחיון זכויות אזרחי ר" לאומי לערבים בישראל, הכללת הישוב הערביים בתוכניות הפיתוח, מפעל ליישוב

• המקבילות במידה ניכרת לדעות שי הוטשטעו בטנים האחרונות במדור הנידון של העולם הזה.

העקורים הערביים בישראל, קליטת חלק מן הפליטים הערביים ויישובם. חתירה לאחורית כלכלית בין ישראל וירדן — כל זה כהק" דמה לשילובה של ישראל במרחב.

מנהיגי מפ"ם הודיעו, לא רק בגלל עצם תוכנו של ההנחות, אלא גם בגלל הנסיון להשמיען בניגוד לרצון ההנהגה. כי מזה שנים, עת הפכה מפ"ם יותר ויותר למפ" לגת-תוספת-היוקר, השתדלה בכל כוחה ש" לא לומר שום דבר ברור בשאלה הערבית, פרט לכמה סיסמות כלליות לרכישת בוח" רים ערביים. כי כל עמדה תקיפה בשאלה זו צריכה להוביל בהכרח לציאה מן הקוא" לצייה.

רת

הקרב על מירון

כאשר ישבו החבריה הקדושה ועסקו ב" לימוד סתרי התורה, יצאה בת'קול והכריזה: בואו ועלו להילולת רבי שמעון בר'ייחאי במירון. מיד הניחו כליהם ויצאו אחריה. זה היה לפני אלפים שנה. באותם ימים תמימים, לא העלה עדיין איש על דעתו כי תקום בארץ מדינה בעלת משרד-הדתות ו" משרד-המשטרה. אחרת, היתה הבת'קול נא" לצת להוסיף כמה וכמה הוראות, איך לאגוף מחסומי-משטרה כדי להגיע למקום הקדוש שבהרי הגליל העליון.

הווי פרטיזני. במשך מאות בשנים ה" תה העליה למירון כנס מרכזי של יהודי הממלכה העות'מנית, הביאה לגלול את בני איזמיר, סלוניקי, חלב ובגדאד. גם האסון הגדול לפני המישים שנה, עת התמוטט בג וקבר תחתיו 26 איש, לא הרתיע את היהודי דים. הראשון שכמעט הצליח בכך היה שמואל זנוויל כהנא, מנהל משרד-הדתות.

כהנא, אפוסטרופוס בזכות-עצמו לכל מקר מות-הקדוש, וממציא סכסרת למאותיהם (העולם הזה 973), התקנא בהצלחתו של הטכס העתיק, שלא היה נתון למרותו. תחילה ניכה לשים את ידו על המאורע, שתל לפני שבע שנים שתיל במקום, שנעקר מיד בלעג עלידי החסידים. בשנה שעברה החליט לשים קץ להפקרות זו של הווי דתי פרטיזני, שאינו כפוף למרות ולא תוכנן בידי הפקידים המוסמכים.

כאשר נהרו המוני היהודים למקום בשנה שעברה, מצאו את הכביש חסום עלידי ה" משטרה. אלפי זקנים ונשים אנפו את ה" מעצור, הלכו ברגל, בשביל-הירים תלולים וזרוע-סלעים הגיעו ליעד. התוצאה היתה שיגרתיה: השקרוריה גרמה לזעקה, הועקה גרמה להסמכת ועדת הקירה, הועדה טישטשה ככל יכולתה את העקבות, הוציאה את מי" קנותיה אחרי עשרה חודשים תמימים. המ" קנה: רק אלהים יודע מה כרה.

השנה, עם התקרב היום הירולי בל"ג כי עומר, שום נערכו הצדדים לקרב על מירון. המשטרה הודרה להודיע שלא תרשה ל" מכוניות לזעזע ליעד, אלא למכוניות בעלות רשיון מיוחד מטעם זנוויל כהנא. כהנא הודרו להודיע שלא יתן רשיונות. אולם ה" פעם השתדלו לראות לפרוץ את החומק הביורוקרטית, לפני שיצטרכו לפרוץ את מחסומי המשטרה. הם הציפו את משרד" ההתות במברקים.

הבת'קול המוכרכת עוררה תשומת-לב כי חוגים הקובעים, גרבה להתיעוציות קדחת. ניות היו כל הסיכויים שתעורר הד חויבי.

מחתרת

סולם יעקב

9. אם יוכח שאדם היה בכל זמן שהוא, לאחר ה" באייר תשי"ח, חבר בארגון טירוריסטי מסויים, יחשב אותו אדם לחבר באותו ארגון ט" רוריסטי, אלא אם יוכח שהדל ל" היות חבר בו.

(הפקודה למניעת טירור—1948) כאשר כתב פסקד לחיי אברהם ("אייר") שטרן בשירו המפורסם את השורות "כולנו (המשך בעמוד 13)

• העליה להר מירון היא אחד הכניסוים העדתיים האופייניים הנהוגים במזרח, ביומה לכנס נבי-ישועים של הדרוזים, נבי-מוסה של המוסלמים, ופסח השומרונים בה" גרזים. גם הצורה כמעט זהה בכל הכינוי טים האלה. למעשה אין איש בטוח אם רבי שמעון בר'ייחאי אמנם קבור במירון. לפי סברות אחרות, שימשה לו מירון רק מי" קדה בימי מרד בר-כוכבא

הסתערויות, מכות ושפיכת דמים - אלה ליו

אדום נגד

י ליה מפוארת, מוקפת שדרות עצים ומדשאות ירוקות, הפכה השבוע מרכז ההתענינות הציבורית בחיפה כולה. בגללה, הועמד בסיס האימונים של המשטרה בשפרעם כמצב הכן. האפסנאים חילקו כיבועי פלדה ואלות, מכוניות-המשא הסיעו תגבורת גדולה לכפר אחא. כשהגיעו השוטרים לילה, מול בית-החרושת אחא, מצאו שם מאות פועלים ופועלות, כשהם מנסים להתפרץ פנימה.

בתוך הבית התבצרו חברי הנהלת אחא. הרהיטים המפוארים רוכזו בחדר אחד. את מקומם תפשו שולחנות כתיבה ושרטוט, מכוננת כתיבה וחשבון. שני טלפונים זמזמו בלי הרף. כאחד החדרים התנהלה ישיבת חירום של הנהלת החברה, על סהרת השפה הגרמנית. בראשה ישב מנהל החברה, הנס מולר.

בחוף, הסביר שלט גדול את המצב במלה אחת: "שביתה". הפועלים דרשו לאפשר לנציגיהם להכנס פנימה, לדבר פנים אל פנים עם חברי ההנהלה. היתה גם מטרה אחרת להתקהלות: חלק גדול מהפקידים הבכירים של המפעל הפרו את השביתה שהוכרזה, המשיכו בעבודתם בביתו הפרטי של מולר. השובתים רצו להתפרץ ולהוציא את מפירי השביתה החוצה.

השוטרים נכנסו לפעולה. הם הסתדרו ב" שרשרת-ענק, דתפו את השובתים הצידה. "מר מולר, החצר והכניסות פונו משובתים. אתה יכול לצאת ולבדוק בעצמך," הודיע לבסוף מפקח ראשון מוצחצח, לדייר הנוצר. **★ ★ ★**

אלות ומכנסים

ב בית גדול אחר, בחיפה, התנהלה אותה שעה ישיבה שניה. בראשה ישב מזכירה הכל-יכול של מועצת פועלי חיפה, ח"כ מפא"י יוסף אלמוגי. גם כאן זמזמו הטלפונים. דובר המועצה, אריה שטיין, קיבל את הידיעות שהגיעו מהעיר התחתית. "המש" טרה אסרה כבר יותר מ-20 שובתים. מכים אותנו ו" הודיע הקול הנרגש מעבר לקו. שרשרת של שוטרים ניצבה עלידי חנות אחא. בדרך העצמאות. המשמרת שעמדה מ" אחורי השרשרת מנתה 300 פועלים. השלט "שביתה" התנוסס גם כאן מעל הראשים הוועפים, שהביטו בעקשנות בגוקדה אחת ויחידה: דלת החנות הפתוחה.

לפתע נשמע רחש בשורות השובתים. בחור צעיר יצא את החנות, כשהחילה ארוזה בידו. "בירז" וצקו 300 פיות. החזיר את המכנסים לחנות ו" צעקה פו" עלת מבוגרת, כשהיא פורצת את שרשרת השוטרים ומסתערת אל הבחור שצעד בצע" דים מהירים. בעקבותיה גאו עשרות שובתים, ניפצו את שרשרת לובשי המדים, השוטרים שלפו את אלותיהם, החלו מנחיתים מכות על ימין ועל שמאל, ללא הבחנה.

"מנסים למנוע אותנו מלמכור בקמעונות ליחידים," הסביר בצורה מקצועית מזכיר הנהלת אחא יעקוב אברהמוב, שהגיע למקום על מנת לראות את המהומה מקרוב. "הפקר דים לא באו היום לעבודה. אבל זה לא יעזור להם. החלטנו להפעיל את החנות בעבודת המנהלים עצמם."

לעורך-הדיון הצעיר ישראל גיל, יועצה המשפטי של מועצת פועלי חיפה, היתה דעה אחרת לגמרי על הסיבות למהומה: "זוהי פרובוקציה... מולר שלח אנשים לק" גות בחנות. הנהלת אחא שכרה אנשי אג" רוף על מנת לשבור את השביתה. המשטרה צריכה לשמור על התאפקות גדולה יותר."

★ ★ ★
מלחמה עד הסוף

בין המתעוררות להסתערויות הסבירו השובתים לעוברים ושבים את הסיבות לשביתתם: "ישנן חמש סיבות לשביתה: העלאת שכר; הקמת מועצת יצור משותפת למעביד ולעובדים; ביטול האיום בפיתורים בניגוד להסכם העבודה; הקמת קרן פנסיה והקמת קרן תגמולי, הבראה וחופשה; חי" דוש ההענקת הכספית שהושגה אחרי ה" שביתה הגדולה ב"1949 ובוטלה עלידי מולר בחודשים האחרונים."

מנחם מיונבויץ, 24, הוא נשוי ואב לילד בן שנתים ורבע. כשהשתחרר מהצבא, סודר עלידי הלשכה לעבודה באתא ומאז הוא עובד במחלקת האריגה. "אלמוגי הבטיח שההסתדרות תתמוך בנו. מולר מתכוון לשביתה עד הסוף ו-1700 הפועלים של המפעל החליטו גם הם לשבות עד הסוף. ואתנו יהיה קל מאוד לשבור, אם הפועלים במפעלים אחרים לא יתמכו בנו," הסביר "אני גר אצל פועל שעובד כבר 22 שנה באתא. הוא בן 74 ועובד עדיין במטחיה."

סיפור משה לגומן, טוה, גם הוא שובת. "מולר מסרב לתת לו פנסיה. אצלנו אין קרן פנסיה והפועלים צריכים לעבוד עד סוף כוחותיהם. עכשיו מולר רוצה לפטר

שובתת לאה עדי, 16, עומדת במשמרת ליד חנות אחא בחיפה. לאה עובדת שמונה שעות ביום במקום שש, כפי שקובע החוק.

המעביד הנס מולר, ליד ביתו בכפר אחא, לאחר שתגבורת השוטרים הצליחה להזוף את משמרת השובתים: "זוהי חוצפה יוצאת מגדר הרגיל להתפרץ לבית פרטי."

שובת טידי עמיר, עובד במפעל למעלה מחמש שנים, נשוי ואב לילד בן תשע; במקרה שהשביתה תמשך הרבה זמן ההסתדרות לא תתן לנו למות מרעב."